

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, prof.
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	11.
Nastavna cjelina / tema	II. OD ROPSTVA DO SLOBODE
Nastavna jedinica / podtema	5. Pustinja

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.6.1. Učenik na temelju odabranih biblijskih tekstova prepoznaje vjeru kao put k slobodi.

OŠ KV B.6.1. Učenik opisuje Boga kao onoga koji u Starome zavjetu okuplja, oslobađa i spašava svoj izabrani narod, izbavlja ga iz ropstva i vodi u obećanu zemlju u slobodu.

OŠ KV B.6.1. Učenik analizira glavne poruke koje govore o Božjoj brizi za čovjeka, obećanjima, izbavljenju, opraštanju krivnje te putu i darovima slobode.

OŠ KV B.6.1. Učenik opisuje Mojsija kao osobu velike vjere.

Ključni pojmovi	pustinja, kušnja, mrmljanje, mana, prepelice, voda, povjerenje, Božja briga
Središnje / problemsko pitanje	Kako pustinja postaje mjesto kušnje i učenja povjerenja te kako Bog pokazuje da se brine za svoj narod?
Nastavne metode	razgovor, čitanje po obrascu problem – reakcija – Božji odgovor – poruka, klasična obrada s pitanjima, rad s biblijskim i digitalnim tekstom, uspoređivanje, preoblikovanje prigovora, problemsko i suradničko učenje, crtanje, formativna provjera
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavna sredstva	udžbenik „Biram slobodu“, radna bilježnica, bilježnica, radni predlošci, projektor / pametna ploča, bojice, digitalni udžbenik, tekstovi „Mana i prepelice“ i „Voda iz pećine“, digitalna ilustracija mane, računalo ili tablet (po izboru)
Međupredmetne poveznice	Hrvatski jezik – OŠ HJ A.6.2. izdvaja važne podatke, oblikuje bilješke i sažeto prepričava pročitani tekst; Osobni i socijalni razvoj – osr B.3.1. obrazlaže i uvažava potrebe i osjećaje drugih; Učiti kako učiti – uku C.3.3. ustraje u učenju; Likovna kultura – OŠ LK A.6.2. koristi likovne materijale i postupke; Informatika – C.6.1. izrađuje i predstavlja digitalne sadržaje.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Praćenje razumijevanja razloga mrmljanja Izraelaca, načina Božje brige, značenja mane i vode te tumačenja pustinja kao kušnje vjere.

Vrednovanje kao učenje: Samoprocjena metodom „Pustinjski putokaz“ – učenik bira što može objasniti samostalno, a što još treba ponoviti.

Vrednovanje naučenoga: Formalno brojčano vrednovanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Bože, na životnom putu ponekad nam nedostaju sigurnost, strpljenje i odgovor. Uči nas da u teškoćama ne zaboravimo primljeno dobro, da Ti iznesemo svoje potrebe i da s povjerenjem primamo pomoć koju nam daješ. Amen.

Alternativa: Vjeroučitelj će pročitati: „Otac moj daje vam kruh s neba, kruh istinski.“ (usp. Iv 6,32). Učenici će u tišini izreći: „Bože, daj nam ono što nam je potrebno za dobar put.“

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici daju vjeroučitelju na uvid domaću zadaću od prošloga susreta:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 28–29.“

Ili:

„Učenici će u pet rečenica sastaviti prijelaz preko Crvenoga mora tako da obvezno upotrijebe riječi STRAH, MOJSIJE, VJERA, SPAŠAVANJE i SLOBODA.“

Motivacija:

a) Učenici će promotriti fotografije pustinje s dinama i oaze uz popratno tumačenje vjeroučitelja.

Dina – brežuljak ili uzvisina od pijeska koju oblikuje i premješta vjetar.

Oaza – plodno mjesto u pustinji gdje ima vode i zato mogu rasti biljke i živjeti ljudi i životinje.

Egipatska ljutovica jedna je od najopasnijih pustinjskih zmija Egipta. Dobro se skriva, a njezin otrov može biti smrtonosan ako se ugriz brzo ne liječi. Hrani se malim životinjama, a vodu dobiva iz hrane, rose i rijetkih izvora vode.

b) Učenici će zatvoriti oči! Vjeroučitelj će polako i izražajno pročitati sljedeći tekst.

U PUSTINJI...

Zamisli da se nalaziš u pustinji ... more pijeska okružuje te sa svih strana... promatraš ga... saginješ se i rukama zahvaćaš pijesak... Podižeš pogled prema nebu... promatraj boje koje te okružuju... Vraćaš pogled na pijesak, nedaleko od sebe vidiš zmiju kako ti se približava... Odjednom spaziš tragove stopala u pijesku koji vode prema suprotnoj strani... Kreni istim putem... Zastani na trenutak... pogledaj je li zmija u blizini... nastavi dalje... Konačno si pred ciljem... još samo

trebaš osvojiti to brdo pijeska pred sobom... kreni... S druge strane dine situacija je sasvim drugačija.... oaza... pogledaj kako izgleda... ima li ljudi? Što rade...? Spusti se u oazu i pronađi izvor... Zahvati rukama vodu i napravi s njom što želiš...

(Nakon nekoliko trenutaka učenici otvaraju oči)

Danas dok budemo slušali o situaciji Izraelskog naroda u pustinji lakše ćemo razumjeti ako osjetimo pustinju u kojoj smo se nalazili...

Razgovor:

- Kako je bilo u pustinji?
- Kakav je bio pijesak?
- Što ste osjećali vidjevši oazu? Kakva je bila?
- Kakav je bio izvor? Što ste učinili s vodom?

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas upoznajemo iskustvo Izraelaca u pustinji nakon izlaska iz Egipta. Posebno ćemo uočiti njihove teškoće, mrmljanje, Božju brigu kroz manu, prepelice i vodu te pustinju kao mjesto kušnje vjere. U digitalnom udžbeniku dodatno ćemo obraditi tekstove „Mana i prepelice“ i „Voda iz pećine“. Istraživat ćemo: Kako pustinja postaje mjesto kušnje i učenja povjerenja te kako Bog pokazuje da se brine za svoj narod?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (čitanje po obrascu četiri koraka, individualni rad, rad u paru i zajednička provjera, 13 minuta)

Učenici će pročitati tekst „Pustinja“, udžbenik, str. 20. Tijekom čitanja oblikuju „pustinski krug“ od četiri koraka: NEDOSTATAK – MRMLJANJE – BOŽJA BRIGA – KUŠNJA VJERE. Uz svaki korak zapisuju jednu kratku činjenicu iz teksta. U paru provjeravaju je li svaki odgovor utemeljen na stranici udžbenika.

Rješenje: 1. NEDOSTATAK – hrana i voda. 2. MRMLJANJE – narod prigovara. 3. BOŽJA BRIGA – mana, prepelice, voda. 4. KUŠNJA VJERE – učenje pouzdanja kroz 40 godina.

Radni predložak:

Ili:

Učenici će pročitati tekst „Pustinja“, udžbenik, str. 20 zajednički po odlomcima. Vjeroučitelj na ploči zapisuje tri pitanja: ŠTO IM NEDOSTAJE? – KAKO REAGIRAJU? – KAKO BOG ODGOVARA? Nakon odgovora učenici zajednički oblikuju zaključak: PUSTINJA = MJESTO KUŠNJE I UČENJA POVJERENJA.

ŠTO IM NEDOSTAJE? – KAKO REAGIRAJU? – KAKO BOG ODGOVARA?

PUSTINJA = MJESTO KUŠNJE I UČENJA POVJERENJA

Razgovor:

- Koliko su godina Izraelci lutali pustinjom? (četrdeset godina.)
- Zbog čega su negodovali? (Zbog nedostatka hrane, vode i drugih teškoća.)
- Kako Bog odgovara? (Strpljivo se brine: daje manu, prepelice i vodu.)
- Što pustinja postaje za njihovu vjeru? (Mjesto kušnje i učenja pouzdanja u Boga.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

1. NEDOSTATAK
2. MRMLJANJE
3. BOŽJA BRIGA
4. POVJERENJE

Kršćanski naglasak: Pustinja u biblijskom tekstu nije samo prostor pijeska, nego iskustvo u kojem narod otkriva koliko lako zaboravlja primljeno dobro. Bog ne prestaje brinuti za njih, a oni uče živjeti od povjerenja, a ne samo od trenutačne sigurnosti.

Aktivnost 2: Što je potreba, a što želja? (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će razvrstati pojmove VODA – HRANA – SIGURNOST – UDOBNOST – ZABAVA – POVJERENJE u dvije kategorije: OSNOVNA POTREBA i NEŠTO ŠTO MOŽE ČEKATI. Nakon provjere objašnjavaju zašto se tekst na str. 20 usredotočuje upravo na hranu i vodu.

Rješenje: 1. VODA – osnovna potreba. 2. HRANA – osnovna potreba. 3. SIGURNOST – osnovna potreba. 4. UDOBNOST – može čekati. 5. ZABAVA – može čekati. 6. POVJERENJE – stav, a ne predmet.

Radni predložak:

OSNOVNA POTREBA i NEŠTO ŠTO MOŽE ČEKATI

POJAM	RAZVRSTAJ
VODA	_____
HRANA	_____
SIGURNOST	_____
UDOBNOST	_____
ZABAVA	_____
POVJERENJE	_____

Aktivnost 3: Mrmljanje pod povećalom (rad u paru, 6 minuta)

Učenici će iz glavnog teksta pronaći kome Izraelci prigovaraju i zašto. Jedan učenik oblikuje rečenicu prigovora, a drugi je pretvara u mirnu molbu za pomoć. Par zatim uspoređuje kako se mijenja ton, iako potreba ostaje ista.

Rješenje: 1. „Zašto ste nas doveli ovamo?“ – „Nedostaju nam hrana i voda; pomozite.“.

Radni predložak:

PRIGOVOR	MIRNA MOLBA
_____	_____

Aktivnost 4: Četrdeset godina – što se uči na dugom putu? (rad u skupinama, 7 minuta)

Učenici će u skupinama dobiti četiri riječi: STRPLJENJE – PAMĆENJE DOBRA – POVJERENJE – USTRAJNOST. Za svaku riječ pišu jednu rečenicu kojom je povezuju s pustinjским iskustvom Izraelaca. Izvjestitelj čita samo najuspjeliju rečenicu skupine. Uloge: čitač, zapisničar, čuvar vremena i izvjestitelj.

Rješenje: 1. STRPLJENJE – dug put traži čekanje. 2. PAMĆENJE DOBRA – ne zaboraviti primljenu pomoć. 3. POVJERENJE – Bog ne napušta narod. 4. USTRAJNOST – nastaviti put unatoč teškoći.

Radni predložak:

RIJEČ	POVEŽI S PUSTINJSKIM ISKUSTVOM
STRPLJENJE	_____
PAMĆENJE DOBRA	_____
POVJERENJE	_____
USTRAJNOST	_____

Aktivnost 5: Mana i prepelice – četiri traga teksta (rad u skupinama, digitalni tekst, 8 minuta)

Učenici će iz digitalnog udžbenika, str. 20, pročitati i proučiti tekst „Mana i prepelice“. Skupine obrađuju po jedan trag: PROBLEM – BOŽJI ODGOVOR – PRAVILO SKUPLJANJA – PORUKA. Svaka skupina izdvaja najviše dvije rečenice i predstavlja ih razredu.

Rješenje: 1. PROBLEM – narod mrmlja zbog gladi. 2. BOŽJI ODGOVOR – prepelice i mana. 3. PRAVILO – skupljati koliko komu treba. 4. PORUKA – povjerenje i poslušnost.

MANA I PREPELICE

Potom krenu iz Elim, i sva izraelska zajednica dođe u pustinju Sin, koja je između Elim i Sinaja, petnaestoga dana drugoga mjeseca nakon odlaska iz zemlje egipatske. U pustinji sva izraelska zajednica počne mrmljati protiv Mojsija i Arona. »Oh, da smo pomrli od ruke Jahvine u zemlji egipatskoj kad smo sjedili kod lonaca s mesom i jeli kruha do mile volje!« - rekoše im. »izveli ste nas u ovu pustinju da sve ovo mnoštvo gladom pomorite!« Tada reče Jahve Mojsiju: »Učinit ću da vam daždi kruh s neba. Neka narod ide i skuplja svaki dan koliko mu za dan treba. Tako ću ih kušati i vidjeti hoće li se držati moga zakona ili neće. A šestoga dana, kad sprema što su nakupili, bit će dvaput onoliko koliko su skupljali za svaki dan.« Onda Mojsije i Aron

progovore svim Izraelcima: »Večeras ćete spoznati da vas je Jahve izveo iz zemlje egipatske, a ujutro ćete vidjeti svom očima Jahvinu slavu, jer vas je čuo Jahve kako ste protiv njega mrmljali. Što smo mi da protiv nas mrmljate? Večeras će vam Jahve dati mesa da jedete«, nastavi Mojsije, »a ujutro kruha do mile volje, jer je Jahve čuo vaše mrmljanje protiv njega. Što smo mi? Vi ne mrmljate protiv nas, nego protiv Jahve.«

Poslije toga rekne Mojsije Aronu: »Reci svoj izraelskoj zajednici: 'Skupite se pred Jahvu, jer je čuo vaše mrmljanje!« I dok je Aron svoj izraelskoj zajednici govorio, oni se okrenu prema pustinji, i gle! u oblaku pojavi se Jahvina slava. Onda se Jahve oglasi Mojsiju i reče mu: »Čuo sam mrmljanje Izraelaca. Ovako im reci: Večeras ćete jesti meso, a ujutro ćete se nasititi kruha. Tada ćete poznati da sam ja Jahve, Bog vaš.'« I doista! Navečer se pojave prepelice i prekriju tabor. A ujutro obilna rosa sve orosila oko tabora. Kad se prevlaka rose digla, površinom pustinje ležao tanak sloj, nešto poput pahuljica, kao da se slana uhvatila po zemlji. Kad su Izraelci to vidjeli, pitali su jedan drugoga: »Što je to?« Jer nisu znali što je. Onda im Mojsije reče: »To je kruh koji vam je Jahve pribavio za hranu. A ovo je zapovijed koju je Jahve izdao: 'Nakupite koliko kome treba za jelo – jedan gomer po osobi, svatko prema broju članova koji su mu u šatoru.'«

Izraelci tako uradiše. Neki nakupe više, neki manje. Kad su izmjerili na gomer, pokaza se da nije ništa preteklo onome koji bijaše nakupio mnogo, a niti je nedostajalo onome koji bijaše nakupio manje: svatko je nakupio koliko mu je trebalo za jelo.

»Neka nitko ne ostavlja ništa za ujutro!« – rekne im Mojsije. Ali oni nisu poslušali Mojsija; neki ostave i za sutra. A to im se ucrva i usmrdje. Mojsije se na njih razljuti. Tako su skupljali svako jutro koliko je kome trebalo za jelo. I kad bi sunce ogrijalo, mana bi se rastopila.

Onda šestoga dana nakupiše dvostruku količinu hrane – po dva gomera na svakoga. Kad su starješine zajednice došle da izvijeste Mojsija, on im reče: »Ovo je zapovijed Jahvina: Sutra je dan potpunog odmora, subota Jahvi posvećena. Ispecite što želite peći; skuhaite što želite kuhati. Sve što vam preteče ostavite za sutra.« Ostave to oni za sutra, kako je Mojsije naredio, i niti se usmrdjelo niti su se crvi pojavili. »Jedite to danas«, reče im Mojsije, »jer je ovaj dan subota u čast Jahve; danas nećete naći mane na polju. Šest je dana skupljajte, a sedmoga, u subotu, neće je biti.« Bijaše nekih koji su i sedmoga dana išli da je nakupe, ali ništa ne nađoše. Zato Jahve reče Mojsiju: »Dokle ćete odbijati da se pokorite mojim zapovijedima i mojim zakonima? Pogledajte! Zato što vam je Jahve dao subotu, daje vam hrane šestoga dana za dva dana. Neka svatko stoji gdje jest; neka nitko u

sedmi dan ne izlazi iz svoga stana.« Tako se sedmoga dana narod odmarao.

Dom je Izraelov tu hranu prozvao manom. Bijaše kao zrno korijandra; bijela, a imala je ukus medenog kolačića.

Onda rekne Mojsije: »Ovo je zapovijed koju je izdao Jahve: Napunite tim jedan gomer i čuvajte ga za svoje potomke da vide hranu kojom sam vas hranio u pustinji kad sam vas izbavio iz zemlje egipatske.« I naredi Mojsije Aronu: »Uzmi jednu posudu; stavi u nju cio gomer mane, a onda je položi pred Jahvu da se sačuva za vaše potomke.« Kako je Jahve naredio Mojsiju, Aron je stavi pred Svjedočanstvo na čuvanje.

Izraelci su se hranili manom četrdeset godina, sve dok nisu došli u naseljenu zemlju: jeli su manu do dolaska na granicu zemlje kanaanske. Gomer je mjera za oko 2 litre.

Radni predložak:

TRAG	ZAPIS IZ TEKSTA
PROBLEM	_____
BOŽJI ODGOVOR	_____
PRAVILO SKUPLJANJA	_____
PORUKA	_____

Aktivnost 6: Mana i kruh života (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će pročitati plave retke na str. 20: Izl 16,31 i Iv 6,32–33. U dvije rečenice razlikuju što mana znači Izraelcima u pustinji, a što Isus govori o „kruhu s neba“.

Rješenje: 1. Izl 16,31 – mana hrani Izraelce u pustinji. 2. Iv 6,32–33 – Božji kruh daje život svijetu.

Radni predložak:

BIBLIJSKI REDAK	ŠTO GOVORI O KRUHU?
Izl 16,31	_____
Iv 6,32–33	_____

Aktivnost 7: Tri pustinjske situacije (rad u paru, problemsko učenje, 7 minuta)

Učenici će dobiti tri izmišljene situacije: učenik ne uspije odmah riješiti zadatak; ekipa izgubi važnu utakmicu; planirani izlet otkaže kiša. Za svaku situaciju biraju reakciju MRMLJANJE – TRAŽENJE POMOĆI – USTRAJNOST i objašnjavaju koji bi odgovor najviše pomogao. Ne iznose osobna osjetljiva iskustva.

Rješenje: 1. težak zadatak – traženje pomoći + ustrajnost. 2. izgubljena utakmica – prihvati ishod + nastavi vježbati. 3. otkazan izlet – prihvati promjenu + pronađi drugo dobro.

Radni predložak:

MRMLJANJE – TRAŽENJE POMOĆI – USTRAJNOST

SITUACIJA	ODABRANA REAKCIJA	ZAŠTO?
Težak zadatak	_____	_____
Izgubljena utakmica	_____	_____
Otkazan izlet	_____	_____

Aktivnost 8: Voda iz pećine – Mojsije između naroda i Boga (rad u paru, digitalni tekst, 8 minuta)

Učenici će u digitalnom udžbeniku, str. 20, otvoriti tekst „Voda iz pećine“ (Izl 17,1–7). Jedan učenik prati riječi NARODA, drugi MOJSIJA. Zajedno odgovaraju: što narod treba, čega se Mojsije boji i kako Bog odgovara.

Rješenje: 1. NAROD – žeda i traži vodu. 2. MOJSIJE – osjeća pritisak i zaziva Boga. 3. BOG – upućuje Mojsija; voda teče iz pećine.

VODA IZ PEĆINE

Sva izraelska zajednica po Jahvinoj zapovijedi krene dalje iz pustinje Sina. Utabore se kod Refidima. Tu nije bilo vode da narod pije. Zato narod zapodjene prepirku s Mojsijem. Vikali su: »Daj nam vode da pijemol« A Mojsije im odgovori: »Zašto se sa mnom prepirete?

Zašto kušate Jahvu?« Ali je narod žedao za vodom, pa je mrmljao na Mojsija i govorio: »Zašto si nas iz Egipta izveo? Zar da nas žedom pomoriš, nas, našu djecu i našu stoku?«

»Što ću s ovim narodom!« - zazivao je Mojsije Jahvu. »Još malo pa će me kamenovati.« »Istupi pred narod!« - rekne Jahve Mojsiju. »Uzmi sa sobom nekoliko izraelskih starješina; uzmi u ruku štap kojim si udario Rijeku i pođi. A ja ću stajati pred tobom ondje, na pećini na Horebu. Udari po pećini: iz nje će poteći voda, pa neka se narod napije.« Mojsije učini tako naočigled izraelskih starješina. Mjesto prozovu Masa i Meriba, zbog toga što su se Izraelci prepirali i kušali Jahvu govoreći: »Je li Jahve među nama ili nije?«

Izl 17,1-7

Radni predložak:

SUDIONIČ	ŠTO TREBA / ČINI?
NAROD	
MOJSIJE	
BOG	

Aktivnost 9: Od prigovora do molitve (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će preoblikovati dvije rečenice mrmljanja u molitvenu molbu koja ne skriva teškoću, ali ostavlja prostor povjerenju. Primjer: „Sve je loše i nitko nam ne pomaže“ → „Bože, teško nam je; pokaži nam što sada možemo učiniti.“

Rješenje: 1. „Sve je loše.“ – „Bože, pokaži nam što možemo učiniti.“. 2. „Nemamo dovoljno.“ – „Pomozi nam mudro koristiti što imamo.“

Radni predložak:

MRMLJANJE	PREOBLIKUJ U MOLITVU
„Sve je loše.“	

„Nemamo dovoljno.“

Aktivnost 10: Koliko je dovoljno? (rad u skupinama, 7 minuta)

Učenici će prema tekstu „Mana i prepelice“ iz aktivnosti 5 raspraviti zašto je važna rečenica da je svatko skupljao koliko mu je trebalo. Skupina izrađuje dvije kratke poruke: NE GOMILAJ IZ STRAHA i UZMI ODGOVORNO ONO ŠTO TI TREBA. Potom povezuju poruke s povjerenjem i odgovornošću.

Rješenje: 1. NE GOMILAJ IZ STRAHA – dar primaj odgovorno. 2. UZMI ONO ŠTO TREBA – povjerenje umjesto sebičnosti.

Radni predložak:

PORUKA	OBJASNI VEZU S POVJERENJEM
NE GOMILAJ IZ STRAHA	
UZMI ODGOVORNO ONO ŠTO TI TREBA	

Aktivnost 11: Brechtova rečenica – promjena počinje od čovjeka (rad u paru, 6 minuta)

Učenici će pročitati misao na str. 20: „Da bi se svijet mogao promijeniti, prvo se mora mijenjati čovjek.“ U paru je povezuju s jednom promjenom koju Izraelci trebaju naučiti u pustinji: od mrmljanja prema zahvalnosti, od nepovjerenja prema povjerenju ili od sebičnoga straha prema zajedništvu.

Rješenje: 1. mrmljanje – zahvalnost. 2. nepovjerenje – povjerenje. 3. sebični strah – zajedništvo.

Radni predložak:

OD	PREMA
MRMLJANJA	
NEPOVJERENJA	
SEBIČNOGA STRAHA	

Aktivnost 12: Tri znaka Božje brige (rad u skupinama, 6 minuta)

Učenici će složiti tri kartice MANA – PREPELICE – VODA i uz svaku napisati: KOJU POTREBU RJEŠAVA? Nakon toga skupina dodaje četvrtu karticu POVJERENJE i objašnjava zašto ono nije predmet koji Bog „daje“, nego odgovor koji narod treba učiti.

Rješenje: 1. MANA – glad. 2. PREPELICE – glad. 3. VODA – žeđ. 4. POVJERENJE – odgovor na Božju brigu.

Radni predložak:

ZNAK	ŠTO RJEŠAVA / OTKRIVA?
MANA	
PREPELICE	

VODA	
POVJERENJE	

Aktivnost 13: Pustinjski putokaz (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će nacrtati putokaz s četiri smjera: NEDOSTATAK – MRMLJANJE – BOŽJA BRIGA – POVJERENJE. Uz svaku riječ crtaju jedan jednostavan simbol iz nastavne jedinice.

Radni predložak:

Mogući primjer rješenja:

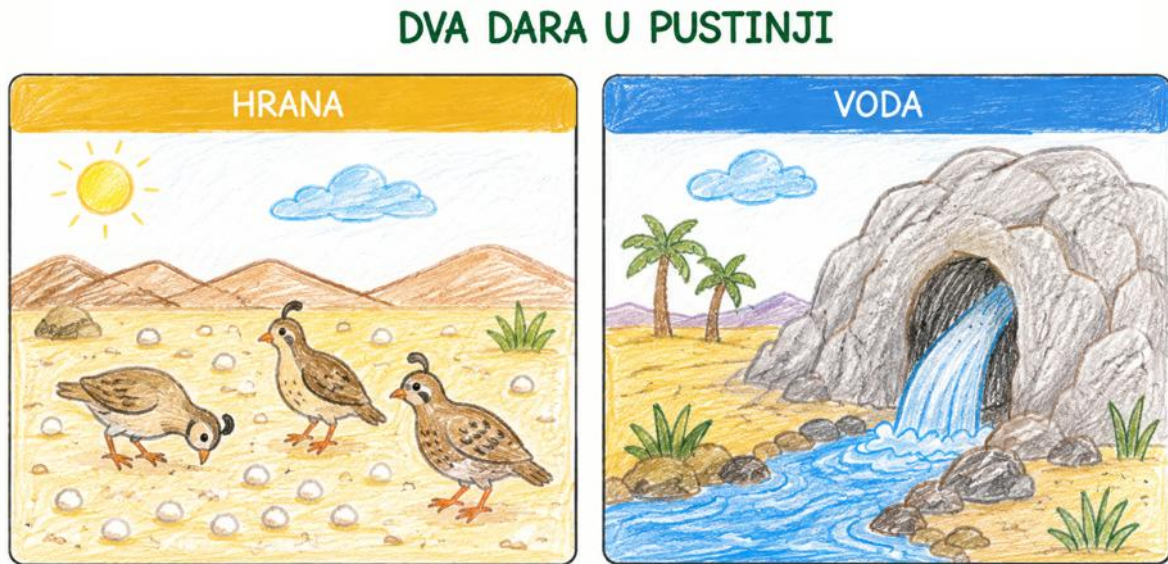
Aktivnost 14: Dva dara u pustinji (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će papir podijeliti na dva polja: HRANA i VODA. U prvome crtaju manu / prepelice, u drugome vodu iz pećine. Ispod cijeloga crteža dopisuju najviše pet riječi koje sažimaju zajedničku poruku.

Radni predložak:

HRANA	VODA
[nacrtaj]	[nacrtaj]

Mogući primjer rješenja:

Bog brine za svoj narod.

Aktivnost 15: Poučna priča (individualni rad i razgovor, 7 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati poučnu priču.

Kad je autobus stao

Šesti razred vraćao se s izleta kada se autobus pokvario na sporednoj cesti. Bilo je toplo, a popravak se nije mogao brzo završiti. Učenici su počeli negodovati: nekima je smetalo čekanje, drugi su se brinuli hoće li kasno stići kući. Učiteljica je prvo provjerila imaju li svi dovoljno vode, zatim je nazvala školu i roditelje te objasnila da je pomoć na putu. Zamolila je učenike da ne troše vodu bez potrebe i da ostanu zajedno u hladu. Nakon pola sata raspoloženje se promijenilo. Netko je podijelio grickalice, nekoliko učenika započelo je igru riječima, a ostali su pomagali mlađem učeniku koji je bio uznemiren. Kad je stigao zamjenski autobus, shvatili su da čekanje nije nestalo zato što su se žalili, nego zato što su zajedno prihvatili situaciju, odgovorno koristili ono što imaju i vjerovali provjerenim informacijama da pomoć dolazi.

Razgovor:

- Što je u početku najviše pojačavalo nezadovoljstvo? (Neizvjesnost, vrućina i stalno prigovaranje.)
- Što je pomoglo skupini dok su čekali? (Jasne informacije, voda, hlad, dijeljenje i briga jednih za druge.)
- Što su učenici naučili o teškoći koju ne mogu odmah ukloniti? (Da mogu odgovorno koristiti ono što imaju, tražiti pomoć i ne dopustiti da prigovaranje upravlja skupinom.)

Pouka: U teškoći ne možemo uvijek odmah promijeniti okolnosti, ali možemo promijeniti svoj odgovor: tražiti pomoć, odgovorno koristiti ono što imamo i graditi povjerenje umjesto stalnoga mrmljanja.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 6 minuta)

Učenici će u četiri kratke rečenice dovršiti sažetak nastavne jedinice: PUSTINJA JE...; IZRAELCI...; BOG...; VJERA...

Rješenje: 1. PUSTINJA – mjesto kušnje. 2. MRMLJANJE – prigovor zbog teškoće. 3. BOŽJA BRIGA – mana, prepelice i voda. 4. POVJERENJE – osloniti se na Boga.

PUSTINJA	
PUSTINJA JE	_____
IZRAELCI	_____
BOG	_____
VJERA	_____

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 10 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 30–31 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (individualni rad i kratka zajednička provjera, 5 minuta)

Učenici će za svaku tvrdnju pokazati T za točno ili N za netočno, a netočne tvrdnje usmeno ispraviti.

- Izraelci su u pustinji imali poteškoća s hranom i vodom. (Točno.)
- Bog na njihovo mrmljanje odgovara tako da ih napušta. (Netočno – brine se za njih.)
- Mana je hrana koju su Izraelci skupljali u pustinji. (Točno.)
- Voda iz pećine povezana je s Mojsijevim zazivom Bogu. (Točno.)
- Pustinja je u tekstu samo zemljopisni prostor bez duhovne poruke. (Netočno – mjesto je kušnje vjere i pouzdanja.)
- Udžbenik manu povezuje s Isusom kao kruhom života. (Točno.)

Aktivnost 19: Digitalni zadatci *(individualni rad, rad u paru ili rad u skupinama, 10 minuta)*

Nedigitalna alternativa: Učenici će promotriti ilustraciju mane u digitalnom udžbeniku i navesti dva detalja koji pomažu zamisliti kako je narod skupljao hranu u pustinji.

Predstavljanje rezultata.

Aktivnost 20: Mikropauza *(frontalni rad, 2 minute)*

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonetka, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

Vjeroučitelj će izgovoriti „kap – zrno – kap – zrno“. Na riječ KAP učenici prstom nacrtaju malu kap u zraku, a na riječ ZRNO kratko spoje palac i kažiprst. Nakon šest izmjena mirno nastavljaju rad.

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI *(približno 7–10 minuta)*

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja:

Razgovor:

- Što može biti „pustinja“ u općem, ne samo zemljopisnom smislu? (Razdoblje teškoće, čekanja, kušnje ili manjka sigurnosti.)
- Što je razlika između izreći potrebu i stalno mrmljati? (Potrebu možemo jasno izreći i tražiti pomoć; mrmljanje često ostaje samo u nezadovoljstvu.)
- Kako se u tekstu vidi da Bog ne zaboravlja narod? (Daje im hranu i vodu te ih nastavlja voditi.)

Sinteza:

Učenici će metodom „pustinski ruksak“ odabrati tri riječi koje bi simbolično ponijeli dalje: ZAHVALNOST – POVJERENJE – USTRAJNOST – MRMLJANJE – STRPLJENJE. Moraju odbaciti jednu riječ koja ne pomaže putu i obrazložiti izbor.

Mogući odgovor: Povjerenje, zahvalnost i ustrajnost pomažu nositi teškoće; mrmljanje samo po sebi ne rješava problem.

**ZAHVALNOST – POVJERENJE – USTRAJNOST – MRMLJANJE –
STRPLJENJE**

Zaključak vjeroučitelja: Izraelci u pustinji ne uče samo kako preživjeti, nego i kako vjerovati. Nedostatak hrane i vode otkriva njihovu nesigurnost, a Božja briga kroz manu, prepelice i vodu pokazuje da ih nije zaboravio. Pustinja tako postaje škola povjerenja.

Ili:

Pročitati tekst koji izgovara Dora, udžbenik. str. 20: "Prepreke na koje nailaziš često se čine većima..."

Samovrednovanje:

Učenici će izabrati jednu od tri riječi i zapisati je na rub bilježnice: MANA – znam navesti kako Bog brine; VODA – mogu objasniti dvije teškoće; PUT – mogu objasniti zašto je pustinja kušnja vjere.

MANA

znam navesti kako Bog brine

VODA

mogu objasniti dvije teškoće

PUT

mogu objasniti kušnju vjere

Uz odabrani znak mogu zapisati jednu riječ.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 30–31.

Ili:

Učenici će iz teksta "Pustinja" na str. 20 odabrati jednu rečenicu koja pokazuje Božju brigu i ispod nje napisati vlastiti naslov od najviše četiri riječi.

Izborna domaća zadaća: Učenici će jedan dan svjesno primijetiti nešto što redovito primaju, a lako uzimaju zdravo za gotovo, te zapisati samo naziv toga dara i jednu riječ zahvalnosti.

Završna molitva:

Bože, hvala Ti što poznaješ naše potrebe i ne napuštaš nas na dugom putu. Oslobodi nas nezahvalnosti, nauči nas tražiti pomoć bez mrmljanja i daj nam povjerenje da u teškoćama ostanemo vjerni dobru. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...“; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube.

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, pregled domaće zadaće, motivacija i najava teme	7 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	12 minuta
Aktivnost 5: Mana i prepelice – četiri traga teksta	7 minuta
Aktivnost 9: Od prigovora do molitve	6 minuta
Aktivnost 16: Zapišimo!	6 minuta
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i završna molitva	7 minuta

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici navesti glavne teškoće Izraelaca u pustinji?
- ☐ Mogu li objasniti kako Bog odgovara na glad i žeđ naroda?
- ☐ Mogu li objasniti što je mana i kako je udžbenik povezuje s kruhom života?
- ☐ Mogu li razlikovati mrmljanje od odgovornoga traženja pomoći?
- ☐ Mogu li objasniti zašto je pustinja mjesto kušnje i učenja povjerenja?